

PÖYTÄKIRJA syksy 2012

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

Sisällysluettelo

Pöytäkirja	2
Osallistujaluettelo.....	23
Esityslista.....	26
Puheenjohtaja Ann Selinin puhe	27
Edustajiston päätöslausuma	33

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

Aika: 6.11.2012 klo 12.00 - 17.15
7.11.2012 klo 9.00 – 14.20

Paikka: Helsinki Congress Paasitorni, Helsinki

Läsnä kokouksen ensimmäisen päivän alussa:

Joonas Tuomivaara	edustajiston puheenjohtaja (kohdasta 9 alkaen)
Arja Savolainen	edustajiston 1. varapuheenjohtaja
Sauli Isokoski	edustajiston 2. varapuheenjohtaja
103 edustajiston varsinaista jäsentä	
14 edustajiston varajäsentä	
2 tilintarkastajaa	
hallituksen jäseniä	
henkilökuntaa	
Esa Suominen	sihteeri
Nora Lehtimäki	sihteeri

Kokouksen toisen päivän alussa kuultiin asunto- ja viestintäministeri Krista Kiurun (sd.) ajankohtaiskatsaus liittyen asuntopolitiikan nykytilanteeseen.

1. Kokouksen avaus

Kokouksen aluksi nähtiin edustajiston väistyvän puheenjohtajan Marko Lindforsin videotervehdys.

Kuultiin kokouksen puheenjohtajana toimineen edustajiston 1. varapuheenjohtaja Arja Savolaisen avauspuheenvuoro.

Avattiin kokous.

Vietettiin hiljainen hetki menehtyneen edustajiston jäsenen, Anne Virtasen, muistoksi.

Todettiin edustajiston kokoonpanossa viime kokouksen jälkeen tapahtuneet muutokset.

2. Läsnäolijoiden toteaminen

Paikalla 117 edustajaa, joista 14 varaedustajaa.

Todettiin, että osanottajaluettelo liitetään pöytäkirjaan.

3. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin kokouksen olevan laillinen ja päätösvaltainen.

4. Kokousvirkaileijoiden valinta

4.1. Sihteerit

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

Valittiin kokouksen sihtereiksi hallintopäällikkö Esa Suominen ja hallintoassistentti Nora Lehtimäki.

4.2. Ääntenlaskijat

Valittiin kokouksen ääntenlaskijoiksi Piia Kuusniemi (Helsinki-Uusimaa), Päivi Sinkko (Pohjanmaa), Riikka Salminen (Lounais-Suomi), Laura Parkkonen (Kaakkois-Suomi) ja Kristiina Heiskanen (Itä-Suomi).

4.3. Pöytäkirjan tarkastajat

Valittiin kokouksen pöytäkirjan tarkistajiksi Marja Alppi (Lounais-Suomi) ja Jari Paksuniemi (Lappi)

4.4. Päätöslausumavaliokunnan jäsenet

Päätettiin asettaa kokoukselle päätöslausumavaliokunta. Valittiin päätöslausumavaliokunnan jäseniksi Raija Pölkki (Keski-Suomi), Katja Mechelin (Helsinki-Uusimaa), Aimo Mäkinen (Lappi), Rauno Hekkala (Oulu), Kaisa Javanainen (Pohjanmaa), Kaisa Mäenpää (Lounais-Suomi), Hely Saarela (Kaakkois-Suomi), Ari Isosalo (Häme-Pirkanmaa) ja Terttu Rantala (Itä-Suomi).

Todettiin hallituksen nimenneen edustajakseen Pekka Mäkisen. Valiokunnan sihteerinä toimi liiton yhteiskuntasuhteiden vastaava Hanna Kuntsi.

4.5. Menettelytapavaliokunta

Päätettiin asettaa kokoukselle menettelytapavaliokunta. Menettelytapavaliokunta koostuu kokouksen ja liiton puheenjohtajistosta sekä kokouksen sihtereistä. Nämä henkilöt ovat Ann Selin, Kaarlo Julkunen, Arja Savolainen, Sauli Isokoski, Esa Suominen ja Nora Lehtimäki. Todettiin, että valittava edustajiston uusi puheenjohtaja kuuluu menettelytapavaliokuntaan valintansa jälkeen.

4.6. Vaalivaliokunta

Päätettiin asettaa kokoukselle vaalivaliokunta. Valittiin vaalivaliokunnan jäseniksi Tuomo Leppänen (Keski-Suomi), Tapani Tompuri (valtakunnalliset), Soili Kuusela (Lappi), Katja Hänninen (Oulu), Matti Koski (Itä-Suomi), Anneli Rintamäki (Pohjanmaa), Sirpa Viitanen (Lounais-Suomi), Arja Lehtonen (Kaakkois-Suomi), Tuija Marttila (Häme-Pirkanmaa) ja Harry Vainio (Helsinki-Uusimaa).

Sihteerinä toimivat viestintäjohtaja Timo Piironen ja työaika- ja palkkausjärjestelmäasiantuntija Sirpa Leppäkangas.

5. Kokoussääntöjen hyväksyminen

Hyväksyttiin kokoukselle kokoussäännöt.

6. Kokouksen esityslistan hyväksyminen

Tapani Tompuri (valtakunnalliset) teki Klaus Isosalon (valtakunnalliset) kannattamana esityksen esityslistan järjestyksen muuttamisesta.

Äänestys: Hallituksen esitys – Tompurin muutosesitys 67-30.

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

Hyväksyttiin kokoukselle esityslista.

7. Puheenjohtajan ajankohtaiskatsaus ja yleiskeskustelu

Kuultiin puheenjohtaja Ann Selinin ajankohtaiskatsaus. Katsaus on pöytäkirjan liitteenä.

Selin vetosi kokousväkeen sen puolesta, että valinnoissa otettaisiin huomioon liiton laaja-alaisuus ja että eri alojen ja alueiden ääni voisi kuulua tasa-arvoisesti suuressa liitossa.

Kohta keskeytettiin ja siirryttiin esityslistan kohtaan 8.

Kohtaan palattiin, kun kohdissa 8 ja 9 kuullut esitys- ja kannatuspuheenvuorot sekä esittelypuheenvuorot oli merkitty tiedoksi ja lähetetty vaalivaliokunnan käsiteltäväksi.

Avattiin yleiskeskustelu.

Harry Vainio (Helsinki-Uusimaa) toi ”terveiset kentältä” ja luetteli yleisiä epäkohtia, jotka herättävät keskustelua työpaikoilla ja jotka tökkivät arjessa. Vainio toivoi viestinsä menevän läpi päätöslausumavaliokunnan tietoon.

Katja Hänninen (Oulu) kävi läpi ajankohtaisia tapahtumia. Hän pahoitteli kunnallisvaalien alhaista äänestysprosenttia ja paheksui Kokoomusnuorten viimeaikaisia lapsilisään liittyviä kannanottoja. Hän vaati myös voimakasta otetta koulutusoikeuden läpivientiin.

Tapani Tompuri (valtakunnalliset) kiinnitti huomiota ay-liikkeen sisäisen demokratian tilaan sekä luottamusmiensvaalien järjestämiseen.

Harry Vainio (Helsinki-Uusimaa) teki varajäsen Marko Päivisen pyynnöstä kannatetun esityksen:

”PAMin kaikkiin työehtosopimukseen asetetaan sama työehtosopimusehto: Työsopimuksen voi solmia vain työehtosopimuksissa määritellyillä työehtosopimusmuodoilla siten, että määräaikainen sopimus voidaan minimissään solmia 1kk:n mittaiseksi, ellei työnantaja erikseen vaadi lyhyempää sopimusta tai kyseessä on sellainen työtehtävä, joka on kokonaiskestoltaan lyhyempi kuin 1kk. Opiskelijat ja koululaiset voivat tehdä halutessaan lyhyempiä sopimuksia omasta tahdostaan.”

Kannatettu esitys lähetetään hallituksen valmisteluun.

Merja Lehto (Helsinki-Uusimaa) puhui kunnallisvaaleista ja äänestämättömyyden syistä.

Satu Mäntyranta (Helsinki-Uusimaa) puhui luottamusmiesten ajan tasalla pidon tärkeydestä liittyen riita-asioihin.

Merja Lehto (Helsinki-Uusimaa) puhui tarjoilijoiden työn ja ammatin arvostuksesta.

Kari Peltovirta (Häme-Pirkanmaa) puhui työpaikkojen turvallisuudesta. Hän vaati toimenpiteitä jo ennakkoon sekä voimakkaampia pelotteita häiriköille ja varkaille. Hän piti kohtuuttomana työnantajien kohtaamaa rasitetta myös oikeusprosessin osalta.

Peltovirta teki kannatetun esityksen:

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

”Edustajisto päättää, että PAM vaikuttaa nopeasti, vahvasti ja päämäärätietoisesti lainsäädäntöön, oikeuslaitokseen sekä viranomaisiin, jotta seuraavat asiat toteutuisivat:

- yhteistyössä eri tahojen, ml. työnantajat, kanssa vähentämään uhkatilanteiden riskejä erityisesti yksintyöskentelypaikoissa
- todistajalle taataan täysi anonymiys koko oikeusprosessin aikana
- henkilön vapauttaminen todistajana toimimisesta, mikäli rikoksesta on saatavilla yksiselitteinen näyttö (kuten valvontajärjestelmätalenne)
- sakkojen muuntorangaistus palautetaan välittömästi
- lainsäädäntöön uusi seuraamusmuoto ehdollisen ja ehdottoman vankeuden välille (jota käytetään esim. sakkojen muuntorangaistuksena)
- lainsäädäntöön mahdollisuus työnantajan hakea toistuvasti häiriökäyttäytyvälle henkilölle työpaikkaa koskeva lähestymiskiello
- varmistetaan poliisin riittävät resurssit hoitaa hälytys- ja rikosilmoitukset sekä lähestymiskiellon rikkomiset nopeasti ja loppuun asti.”

Kannatettu esitys lähetetään hallituksen valmisteluun.

Piia Yli-Heikkuri (Pohjanmaa) puhui jäsenhankinnan tärkeydestä ja hauskuudesta. Hän otti kantaa myös päätököiden jatkuvaan yleisyyteen sekä lisätyön tarjoamisveloitteen täyttämättä jättämisestä.

Joonas Tuomivaara (Helsinki-Uusimaa) otti esiin jatkuvat yt-neuvottelut. Hän paheksui tilannetta, jossa irtisanomisiin turvaututaan vain osakkeen arvon lyhytaikaiseksi nostamiseksi. Hän piti tärkeänä, että ammattiliitot tarjoavat globaalilla tasolla vastavoiman markkinavoimille. Hän katsoi, että tulo- ja terveyserojen kasvu sekä eriarvoistuminen luovat tilanteen jossa myös Suomessa joudutaan turvautumaan lakkoihin ja vaati solidaarisuutta Etelä-Euroopan kriisimaiden työntekijöille.

Marita Pihlajamäki (Lounais-Suomi) puhui Satakunnan käräjäoikeuden päätöksestä koskien lisätyökiistaa, joka päättyi PAMin voittoon. Hän avasi asian taustoja sekä yksityiskohtia. Hän nosti esiin PAMin lakimies Liisa Aron työn asian tiimoilta ja kiitti hänen toimintaansa.

Piia Yli-Heikkuri (Pohjanmaa) otti esiin kauppojen aukioloajat sekä poikkeusluvut. Poikkeuslupia haettiin pyhäinpäivänä myös Seinäjoella, jossa paikallinen urheiluliike haki ja sai luvan perusteenaan muotinäytös.

Terhi Raatesalmi-Salonen (Helsinki-Uusimaa) puhui kunnallisvaaleista. Hän piti vaaleja erityisen tärkeänä kuntien tehtäväkentän laajuuden vuoksi, ja murehti siksi alhaista äänestysprosenttia. Hän piti tärkeänä, että liiton aktiivit ovat mukana kuntapolitiikassa ja puoluetöinnassa.

Piia Yli-Heikkuri (Pohjanmaa) puhui ikärajojen muutoksista. Hän piti muutoksia ongelmallisina kaupan työntekijöiden kannalta ja ennakoiki ärsyyntyneiden asiakkaiden lisääntymistä. Lisääntyvä paperien kysyminen tulee hidastamaan palvelua, vaikka samalla tehoja tulisi saada lisää.

Raine Immonen (Häme-Pirkanmaa) kiitti liiton toimivasta vaalimateriaalista kunnallisvaaleissa. Hän otti kantaa myös hallitusvalintoihin.

Piia Yli-Heikkuri (Pohjanmaa) puhui aukiolojen laajentamisesta ja sen tuomasta rasituksesta työntekijöille.

Päivi Vuorinen-Vilen (Häme-Pirkanmaa) puhui ammattiosastopalautteen maksupäivien siirrosta. Hän toivoi, että tulevaisuudessa osastojen taloudellisiin toimintaedellytyksiin liittyvistä kysymyksistä tiedotettaisiin hyvissä ajoin.

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

Inkeri Hanki (Kaakkois-Suomi) puhui yt-neuvotteluista ja osa-aikaisuuksista. Kiinteistöpalvelualalla yt-neuvottelut ovat lähes jokapäiväisiä. Hän nosti esiin erityisesti siivoojien vaikean tilanteen sekä työpaineen.

Kati Puhakka (Helsinki-Uusimaa) puhui puhelinpalvelusta luottamusmiehille. Hän teki kannatetun esityksen:

”Liitto käynnistää välittömästi toimenpiteet luottamusmiesten palvelupuhelimen toteuttamiseksi.”

Kannatettu esitys lähetettiin hallituksen valmisteluun.

Anne Nissinen (Kaakkois-Suomi) puhui kunnallisvaaleista Imatralla ja hyvästä tuloksesta paikan päällä. Hän otti esiin palvelualojen työntekijöiden työssä jaksamisen.

Hillevi Wallin (Lounais-Suomi) puhui kunnallisvaaleista. Hän nosti esiin liiton antaman tuen ja toivoi siihen entistä enemmän panostuksia tulevina vuosina.

Anne Ylivirta (hallitus) puhui solidaarisuustoiminnasta. Hän kertoi osallistumisestaan Geneve-kouluun sekä kansainvälisen ay-toiminnan merkityksestä. Globaalilla tasolla työntekijöiden oikeuksia poljetaan monin paikoin erittäin törkeällä tavalla. Myös Euroopassa, kuten Kreikassa, taloudellinen kriisi on osunut pahimmin köyhimpiin ihmisiin.

Joonas Tuomivaara (Helsinki-Uusimaa) puhui yritysten yhteiskuntavastuun näennäisyydestä sekä vastuuttomien toimintatapojen leviämisestä. Hän vaati valmiutta tinkiä myös voitoista, ei vain kustannuksista.

Anita Reunamo (hallitus) puhui Nenäpäivästä sekä tempauksesta, jolla saatiin paitsi mediahuomiota, myös uusia jäseniä ja tuloksia.

Jouni Niiranen (Helsinki-Uusimaa) puhui koulutuksesta sekä ammattiosastojen esitysten paremmasta huomioimisesta. Hän katsoi, että tulevina vuosina kauppa ja varasto tulevat työllistämään selvästi vähemmän väkeä kuin nyt kuvitellaan. Niiranen kummeksui tilannetta, jossa varastopäiville ei enää ole kutsuttu vastaavaa määrää toimijoita kuin aiemmin. Hän toivoi myös poliittisia ryhmäkokouksia ennen valintoja.

Anna Vainio (Pohjanmaa) halusi kiittää liiton henkilökuntaa paljosta työstä jäsenistön eteen. Hän nosti esiin myös kassoilla tehtävät käteisnostot, jotka ovat yleistyneet. Hän kiinnitti huomiota työmäärän lisääntymiseen.

Sari Heinonen (Kaakkois-Suomi) puhui sairauslomakarenssiehdotuksesta. Hän piti Kokoomuksen tekemää esitystä työhyvinvointia heikentävänä.

Sirpa Puhakka (valtakunnalliset) puhui kunnallisvaaleista. Hän ilmaisi tyytyväisyytensä PAMin aktiivisuuteen vaaleissa.

Katja Mechelin (Helsinki-Uusimaa) puhui poliittisista ryhmistä ja kummeksui sitä ettei ole olemassa sitoutumatonta ryhmää.

Päivi Vuorinen-Vilen (Häme-Pirkanmaa) teki kannatetun esityksen:

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

”Ammattiosastopalautteen maksupäivien siirto ja kaikki tämän tyyppiset talouteen vaikuttavat asiat pitäisi tulla ammattiosastolle tietoon ajoissa, että niihin osataan varautua ajoissa. Muutosten tulee astua voimaan vasta seuraavana kalenterivuonna.”

Kannatettu esitys lähetettiin hallituksen valmisteluun.

Laura Parkkonen (Kaakkois-Suomi) puhui nuorten aktivoinnista ay-toimintaan. Hän kertoi Kouvolan kokemuksista ja sukupolvenvaihdon tärkeydestä.

Kaarlo Julkunen (hallitus) totesi luottamusmiesvaalien olevan ennen muuta ammattiosastotason, ei liiton asia. Liiton henkilökunta on luonnollisesti käytettävissä apuna tai tukena. Mikäli vaaleissa ilmenee ongelmia, valitusmenettely on olemassa. Henkilökunta ei puutu valintoihin, mutta etsii ehdokkaita tilanteessa, jossa työpaikalla ei ole olemassa muita.

Osastojen jäsenmaksupalautteen toimittaminen on itse asiassa nopeutunut.

Luottamushenkilöiden palvelunumeroa on jo harkittu. Puhelut on haluttu ohjata omaan aluetoimistoon. Aluetoimitsijoiden puhelinnumerot ovat alueen luottamushenkilöille käytössä. Ammattiosastopäivien osalta liitto ei ole osallistunut kustannuksiin.

Ann Selin (hallitus) totesi, ettei ketään ole liitetty mihinkään poliittiseen ryhmään eikä liitto perusta minkäänlaisia poliittisia ryhmiä. Liiton edustajistossa on olemassa kaksi järjestäytyntä poliittista ryhmää. Mikäli edustajistosta löytyy muulla tavalla ajattelevia, voivat he halutessaan perustaa itselleen oman ryhmän.

Merkittiin puheenjohtajan ajankohtaiskatsaus sekä siitä käyty keskustelu tiedoksi ja evästykseksi päätöslausumavaliokunnan työlle.

Todettiin neljä kannatettua esitystä, jotka lähetetään hallituksen valmisteluun.

8. Edustajiston uuden puheenjohtajan valinta

Kokouksen puheenjohtajana toimi 2. varapuheenjohtaja Sauli Isokoski. Isokoski kertasi menettelytavan ja avasi keskustelun.

Satu Mäntyranta (Helsinki-Uusimaa) esitti Joonas Tuomivaaraa edustajiston uudeksi puheenjohtajaksi.

Ritva Lackman (valtakunnalliset) kannatti Joonas Tuomivaaran valintaa.

Tiina Taivaloja (Helsinki-Uusimaa) esitti Terhi Raatesalmi-Salosta edustajiston uudeksi puheenjohtajaksi.

Tarja Puotsaari (Lounais-Suomi) kannatti Joonas Tuomivaaran valintaa ja luetteli lounaissuomalaisia ammattiosastoja, jotka ovat Tuomivaaran valinnan takana.

Jari Paksuniemi (Lappi) kertoi kieltäytyneensä ehdokkuudesta edustajiston puheenjohtajaksi.

Harry Vainio (Helsinki-Uusimaa) kannatti Joonas Tuomivaaran valintaa.

Esitys- ja kannatuspuheenvuorojen jälkeen kuultiin esitettyjen ehdokkaiden esittelypuheenvuorot.

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

Kuultiin Terhi Raatesalmi-Salosen (Helsinki-Uusimaa) esittelypuheenvuoro.

Kuultiin Joonas Tuomivaaran (Helsinki-Uusimaa) esittelypuheenvuoro.

Merkittiin tehdyt esitykset, käyty keskustelu sekä kuullut esittelypuheenvuorot tiedoksi ja lähetettiin esitykset vaalivaliokunnan käsittelyyn.

Keskeytettiin kohdan 8 käsittely ja siirryttiin kohtaan 9.

Kohtaan palattiin kohdan 7 sulkemisen jälkeen.

Vaalivaliokunnan puheenjohtaja Matti Koski esitteli vaalivaliokunnan esityksen edustajiston puheenjohtajaksi. Vaalivaliokunta päätyi äänin 9-1 esittämään edustajistolle uudeksi puheenjohtajaksi Joonas Tuomivaaraa.

Todettiin vaalivaliokunnan esitys.

Esitys hyväksyttiin. Edustajiston puheenjohtajaksi valittiin Joonas Tuomivaara.

Onniteltiin edustajiston uutta puheenjohtajaa.

Kuultiin edustajiston uuden puheenjohtajan kiitospuheenvuoro.

9. Hallituksen uuden jäsenen valinta

Merja Lehto (Helsinki-Uusimaa) esitti Markku Sojakkaa liiton hallituksen uudeksi jäseneksi.

Tarja Puotsaari (Lounais-Suomi) katsoi paikan kuuluvan, sovittujen periaatteiden mukaisesti, Anne Nymanille ja esitti hänen valintaansa liiton hallituksen uudeksi jäseneksi.

Inkeri Hanki (Kaakkois-Suomi) piti tärkeänä Häme-Pirkanmaan edustajan valintaa hallitukseen ja tuki Anne Nymanin valintaa.

Johanna Salo (Häme-Pirkanmaa) kannatti Anne Nymanin valintaa ja muistutti edustuksellisuuden tarpeellisuudesta.

Pertti Laitila (Häme-Pirkanmaa) kannatti Anne Nymanin valintaa.

Harry Vainio (Helsinki-Uusimaa) muistutti liittokokouksessa sovituista periaatteista paikkojen jaossa. Hän kannatti Markku Sojakan valintaa hallitukseen.

Tapani Tompuri (valtakunnalliset) kertasi edellisen hallitusvalinnan vaiheita ja kannatti Markku Sojakan valintaa hallitukseen.

Tuija Marttila (Häme-Pirkanmaa) katsoi, ettei kesken kautta tule vaihtaa periaatteita ja että Anne Nyman tulisi siten valita hallitukseen.

Ari Isosalo (Häme-Pirkanmaa) kannatti Anne Nymanin valintaa hallitukseen.

Esitys- ja kannatuspuheenvuorojen jälkeen kuultiin esitettyjen ehdokkaiden esittelypuheenvuorot.

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

Kuultiin Anne Nymanin (Häme-Pirkanmaa) esittelypuheenvuoro.

Kuultiin Markku Sojakan (Helsinki-Uusimaa) esittelypuheenvuoro.

Merkittiin tehdyt esitykset, käyty keskustelu sekä kuullut esittelypuheenvuorot tiedoksi ja lähetettiin esitykset vaalivaliokunnan käsittelyyn.

Keskeytettiin kohdan 9 käsittely ja palattiin kohtaan 7.

Kohtaan palattiin kohdan 8 sulkemisen jälkeen.

Vaalivaliokunnan puheenjohtaja Matti Koski esitteli vaalivaliokunnan esityksen hallituksen uudeksi jäseneksi. Vaalivaliokunta päätyi äänin 7-3 esittämään uudeksi hallituksen jäseneksi Anne Nymania.

Todettiin vaalivaliokunnan esitys.

Tapani Tompuri esitti Markku Sojakan valintaa hallituksen jäseneksi.

Todettiin, että koska vaalivaliokunnan esitykseen on tehty muutosesitys, on asiasta äänestettävä. Paikalla 116 äänivaltaista edustajaa, joista 12 varajäsentä.

Vaalin lopputulos:

Markku Sojakka 33 – Anne Nyman 83

Hallituksen jäseneksi valittiin Anne Nyman.

Onniteltiin uutta hallituksen jäsentä.

Kuultiin uuden hallituksen jäsenen kiitospuheenvuoro.

10. Edustajiston jäsenten ja osastojen aloitteista päättäminen

Aloite 1: Alle 37,5h viikossa työtä tekevän asema

Raja siihen miten kauan saa pitää (lyhyttä viikkoa) ja sitten tarjottava kokoaikatyötä. Enemmän lomaa, jos on ollut 10 vuotta samalla työnantajalla.

Pam liikealan Kajaanin seudun osasto 004 ry
(aloite saapunut 25.3.2012 myöhässä kevätkokoukseen)

Hallituksen lausunto:

Vastentahtoisen osa-aikatyön sekä muiden epätyypillisten työsuhdemuotojen ongelmia käsitellään tällä hetkellä useissa työryhmissä. Työ- ja elinkeinoministeriön asettaman ns. trendityöryhmän yhtenä toimeksiantona ovat määräaikaisten ja osa-aikaisten työsuhteiden vaikutukset työntekijän asemaan. Myös liittojen edustajista koostuvassa SAK:n työryhmissä haetaan yhteisiä linjoja ja ratkaisuja osa-aikatyön ongelmaan.

Aloitteessa esitetty ajatus on yksi monista keinoista tavoitteena kokoaikaisen työn ensisijaisuus ja se otetaan huomioon työehtosopimustavoitteita asetettaessa.

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

Vuosiloman lisääminen pidempään palvelleille ja ikääntyneille on niin ikään noussut esille muissakin liitoissa ja on esillä SAK:n työryhmissä. Määräyksellä olisi yritykseen sitouttava vaikutus ja se osaltaan edistäisi työssä jaksamista ja työurien pidentämistä.

Päätösesitys:

Aloite siirretään PAMin sopimuslatoimikuntiin.

Ei pyydettyjä puheenvuoroja.

Edustajiston päätös:

Aloite siirretään PAMin sopimuslatoimikuntiin.

Aloite 2: Työaika vähintään 4t, työaika voi olla lyhyempi vain työntekijän pyynnöstä

Pykälä on liian tulkinnanvarainen, koska työnantaja teettää jopa 2 t työaikaa tällä hetkellä.

PAM- hotelli- ja ravintola-alan Tampereen osasto ry 705
(aloite saapunut 27.3.2012 myöhässä kevätkokoukseen)

Hallituksen lausunto:

Matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajanpalveluita koskevan työehtosopimuksen 7 §:ssä on määräys työvuoron pituudesta (3.kohta). Sen mukaan työvuoron tulee olla vähintään neljä tuntia pitkä. Työntekijän pyynnöstä tai perustellusta syyistä työvuoro voi olla tätä lyhyempi. Perusteltu syy voi liittyä esimerkiksi palvelujen kysynnästä johtuvaan työvoiman tarpeen määrään, liikkeen aukiolo- ja tai palveluaikaan tai työn lyhytkestoisuuteen.

Vähimmäistyöaika koskeva työehtosopimusmääräys tuli työehtosopimukseen tupo-neuvottelujen jälkeen vuonna 2003. Pääsääntöisesti määräys on toiminut hyvin ja alle neljän tunnin työvuorot ovat harvinaisia. Työnantajahan voi aina teettää lyhyempiäkin vuoroja, jos palkka kuitenkin maksetaan vähintään neljältä tunnilta. Joissakin yrityksissä poikkeuksesta on kuitenkin tullut sääntö ja vaikuttaa siltä, että työehtosopimuksen määräyksen lähtökohtaa ei enää kunnioiteta. Määräyksen tiukentaminen on ollut PAMin vaatimuksena matkailu- ja ravintola-alan työehtosopimusneuvotteluissa vuonna 2010, mutta silloin tuloksetta. Jos esiin tulee yhä enemmän tilanteita, joissa vähimmäistyöaika jää alle neljän tunnin, on niihin puututtava ja tarvittaessa riitautettava tilanteet. Tällä hetkellä liitossa on yksi kyseistä määräystä koskeva erimielisyysasia neuvoteltavana.

Päätösesitys:

Hallitus esittää edustajistolle, että aloite siirretään matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajanpalveluita koskevien työehtosopimusten sopimuslatoimikuntiin otettavaksi huomioon seuraavia työehtosopimusneuvottelutavoitteita valmisteltaessa.

Erja Palviainen (Helsinki-Uusimaa) puhui siitä, että edustajiston on nykyistä vahvemmin linjattava yhteisiä tavoitteita.

Palviainen teki kannatetun esityksen lisäyksestä päätökseen:

”Edustajisto edellyttää matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan palveluita koskevien työehtosopimusten sopimuslatoimikunnilta sopimusneuvottelijoineen erityisen lyhyisiin työpäiviin liittyvien ongelmien ratkaisemista tulevissa työehtosopimusneuvotteluissa.”

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

Muutosesitys lähetettiin menettelytapavaliokuntaan.

Menettelytapavaliokunta hyväksyi muutosesityksen.

Edustajiston päätös:

Hallitus esittää edustajistolle, että aloite siirretään matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajanpalveluita koskevien työehtosopimusten sopimusalatoimikuntiin otettavaksi huomioon seuraavia työehtosopimusneuvottelutavoitteita valmisteltaessa.

Edustajisto edellyttää matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan palveluita koskevien työehtosopimusten sopimusalatoimikunnilta sopimusneuvottelijoihin erityisen lyhyisiin työpäiviin liittyvien ongelmien ratkaisemista tulevissa työehtosopimusneuvotteluissa.

Aloite 3: Sesongin ulkopuolella jäsenalennus 50 % PAMin omistamassa Resort Petäyksessä ja muissa lomaosakkeissa

Saataisiin kilpailuetua ketjuhotellien jäsenetuhintoihin.

PAM- hotelli- ja ravintola-alan Tampereen osasto ry 705
(aloite saapunut 27.3.2012 myöhässä kevätkokoukseen)

Hallituksen lausunto:

Petäys Resortissa jäsenet voivat lomailla -20 % alennuksella ympäri vuoden. Alennuksen saa majoituksen, ruoan ja juomien sekä muiden palveluiden kulloinkin voimassa olevista hinnoista, siis myös tarjoushinnoista. Alennuksen jälkeen hinta on niin sanottu omakustannushinta, josta hotellilla ei ole mahdollista antaa suurempaa alennusta. Pyrkimyksenä on, että Petäys Resortin hinnoittelu on jatkuvasti kilpailukykyinen niin jäsenille kuin muillekin asiakkaille.

Holiday Club –lomaosakkeiden jäsenetuhinnat ovat selvästi markkinahintoja edullisemmat (lomakohteesta ja –ajankohdasta riippuen n. 50 % edullisemmat). Lomaosakkeiden käyttöä seurataan säännöllisesti ja tavoitteena on, että eri kohteiden hinnoittelussa huomioidaan onko kyse sesongista vai sesongin ulkopuolisesta ajankohdasta.

Päätösesitys:

Edustajisto toteaa, ettei tällä hetkellä ole aiheellista tehdä muutoksia alennuksiin.

Ei pyydettyjä puheenvuoroja.

Edustajiston päätös:

Edustajisto toteaa, ettei tällä hetkellä ole aiheellista tehdä muutoksia alennuksiin.

Aloite 4: Työehtosopimusten noudattaminen

Esitämme, että Pam ja sopimusalatoimikunnat ottavat kantaa työnantajien päätöksiin siitä minkä alan tes:siä kulloinkin noudatetaan ja vievät asian työsopimusneuvotteluihin.

Enenemässä määrin kilpailutetaan toimintoja ja sen seurauksena yritykset ovat etsineet halvimman tes:sin, mitä ovat alkaneet noudattaa. Näin romutetaan olemassa olevat sopimukset pikkuhiljaa.

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

Näissä tes:seissä ei ole työtehtävänimikkeitä eikä kyseisen työn palkkataulukkoja. Eli onko tulevaisuudessa niin, että siivoajan nimikkeellä kokataan ja kokin koulutuksella siivotaan?

Voiko työnantaja näin yksipuolisesti päättää, mitä työehtosopimusta noudatetaan? Ja kuten on käynyt ilmi, aina huonompaa sopimusta työntekijän kannalta, miksi ei parempaa?

Pam Kotkan hotelli- ja ravintola-alan osasto 704

Hallituksen lausunto:

Sovellettava työehtosopimus määräytyy työsopimus- ja työehtosopimuslain mukaisesti. Vuoteen 2001 asti kaikkien työnantajien tuli noudattaa alan yleissitovana pidettävää työehtosopimusta riippumatta omasta järjestäytymisestään. Vuoden 2001 työsopimuslaki muutti tilannetta siten, että työnantaja saa noudattaa sitä työehtosopimusta, mihin on järjestäytymisensä perusteella sidottu, vaikka alalla olisikin olemassa toinen (yleissitova) työehtosopimus. Tätä kuitenkin rajoittaa työehtosopimuksen soveltamisala. Työnantaja ei voi yksipuolisesti päättää, mitä työehtosopimusta noudatetaan, ellei kyseinen työ kuulu työehtosopimuksen soveltamisalaan. Työehtosopimuksen soveltamisalasta sopivat työntekijä- ja työnantajaliitto yhdessä, kuten muistakin työehtosopimusmääräyksistä.

Siinä, että samantyyppistä työtä voidaan tehdä eri työehtosopimusten piirissä, ei sinänsä ole mitään uutta. Onhan kautta aikojen esimerkiksi siivoojia ollut niin siivousliikkeiden, ravintoloiden kuin kauppojenkin palveluksessa ja kyseisten alojen työehtosopimusten piirissä. Olennaista on, että sillä toimialalla, jolla yritys toimii, kaikki yritykset noudattaisivat samaa työehtosopimusta, jotta työntekijöiden työehdot eivät muodostuisi kilpailutekijäksi.

Useassa työehtosopimuksessa on sovittu työn vaativuuteen perustuvasta palkkausjärjestelmästä, jossa palkkaryhmä määräytyy nimikkeen sijasta tehtävän vaativuuden perusteella. Tällaisten palkkausjärjestelmien myötä myös kaikki uudet tehtävät ja nimikkeet saadaan palkkausjärjestelmän piiriin. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että työehtosopimuksen soveltamisala millään tavalla laajenis: tällaistakin palkkausjärjestelmää sovelletaan vain ja ainoastaan saman, kyseistä työehtosopimusta koskevan soveltamisalan tarkoittamassa työssä.

Ongelmallisia tilanteita ja soveltamisalojen päällekkäisyyttä kuitenkin esiintyy, kun yritysten toimialat muuttuvat ja uudenlaisia toimintatapoja ja työtehtäviä syntyy. Näihin tilanteisiin tulee liiton sisällä entistä paremmin etsiä ratkaisuja, muutoksia tulee pyrkiä ennakoimaan ja ne tulee ottaa huomioon työehtosopimusten soveltamisaloista sovittaessa. Lähtökohtana tulee olla se, että Palvelualojen ammattiliitto ei hyväksy työehtosopimusshoppailua.

Päätösesitys:

Edustajisto merkitsee aloitteen tiedoksi ja lähettää huomioitavaksi sopimusaloimikuntiin.

Arja Lehtonen (Kaakkois-Suomi) puhui aloitteen sisältämän asian puolesta. On kyseenalaistettava työnantajien mahdollisuus keinotella sopimuksilla.

Edustajisto kuuli mara-alojen neuvottelupäällikkö Annika Rönni-Sällisen katsauksen Blue Service Partnersin tilanteeseen. PAM on tavannut yrityksen ja Fazer-konsernin johtoa ongelmien tiimoilta.

Edustajiston päätös:

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

Edustajisto merkitsee aloitteen tiedoksi ja lähettää huomioitavaksi sopimusaloitteen toimikuntaan.

Aloite5: Pamin uusien toimitsijoiden valinta

Kun Pamiin valitaan uusia toimitsijoita Keskustoimistolle ja aluetoimistoihin, tulee nämä valita PAMilaisten luottamushenkilötehtävissä olevien hakijoiden joukosta. Sen jälkeen jos hakijoita ei omasta liitosta löydy, voidaan hakua laajentaa koskettamaan eri liittojen luottamushenkilöitä ja viimeisenä vaihtoehtona henkilö haetaan ulkopuolisella haulla.

PAMilaisilla luottamushenkilöillä on vahva tietotaito ruohonjuuritasolta mm. TES-asioissa sekä käytännön kontaktit työpaikkojen työntekijöihin ja varsinkin PAMin jäseniin.

PAM – Etelä-Pohjanmaan osasto 031 ry

Hallituksen lausunto:

PAM – Etelä-Pohjanmaan osasto 031 ry kiinnittää huomionsa aluetoimistojen ja keskustoimiston toimitsijoiden valintaan. Oikein kohdenetetut henkilöstöresurssit ja oikeat henkilöstövalinnat johtavat liiton menestykseen, hyvään jäsenpalveluun, tulokselliseen toimintaan ja hyvinvoivaan henkilöstöön.

Avoimeksi tulleet tehtävät pyritään ensin täyttämään liiton sisäisillä järjestelyillä. Jos tämä ei ole mahdollista tai sisäinen hakijan ilmaantuminen avoimeen tehtävään on epätodennäköistä, paikka ilmoitetaan samanaikaisesti avoimeksi PAMin henkilöstön sisäisessä intranetissa ja ulkoisesti PAM.fi ja SAK.fi –sivustoilla. Maksullista Oikotie.fi –sivustoa ja lehti-ilmoittelua käytetään harkinnan mukaan.

Rekrytointiprosessin aikana arvioidaan hakijoiden edellytyksiä oppia työ ja onnistua haettavana olevassa tehtävässä. Tämä on erityisen tärkeää työhyvinvoinnin ja sairauslomien ennalta ehkäisyn ja toiminnan tuloksellisuuden vuoksi. Valinnassa arvostetaan paljon työkokemusta pamilaisilta aloilta, luottamushenkilökokemusta ja järjestötyökokemusta. Kuten aloitteen perusteluissa sanotaan, pamilaisilla luottamushenkilöillä on vahva tietotaito oman alansa työehtosopimuksesta. Tämä on arvokasta osaamista.

Jos useampi hakija täyttää haettavana olevan tehtävän vaatimukset ja he ovat tasavahvoja, priorisoidaan valinnassa hakijat juuri osasto 031 esittämällä tavalla. Ensisijaisesti valitaan pamilaisia, seuraavaksi muuta järjestökokemusta omaavia ja lopuksi täysin järjestöelämän ulkopuolelta tulevia.

PAMin visiona on olla Suomen uudenaikaisin ammattiliitto. Tämä edellyttää jatkuvaa uudistumista ja etunojaa työelämässä. Henkilöstörakenteeltaan liian tasainen ryhmä ei ole uudistumisen kannalta paras. Valinnoissa otetaan huomioon myös henkilöstörakenteen monipuolisuus ja ryhmässä jo oleva osaaminen.

Aluetoimistoihin on vuoden 2007 jälkeen valittu 15 vakinaista toimitsijaa. Heistä 70 prosentilla on luottamusmiestausta, useimmilla pamilaisilta aloilta.

Päätösesitys:

Edustajisto päättää, että toimitsijoiden valinnassa toimitaan lausunnossa todetulla tavalla.

Ei pyydettyjä puheenvuoroja.

Edustajiston päätös:

Edustajisto päättää, että toimitsijoiden valinnassa toimitaan lausunnossa todetulla tavalla.

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

Aloite 6: Arkipyhäkorvaus pitää maksaa todellisten tehtyjen tuntien mukaan, eikä sopimustuntien mukaan.

PAM-Liikealan Oulun osasto 135 ry

Hallituksen lausunto:

Kaupan työehtosopimuksen 7 § 7. kohdan mukaan alle 37,5 viikkotuntia tekevän rahakorvaus tai työajan lyhennys lasketaan jakamalla työ sopimuksessa sovittu viikkotyöaika 5:llä. Työehtosopimuksen 6 § 1. kohdan mukaan alle 37,5 tuntia tekevän viikkotyöajan ollessa ilman perusteltua syytä työ sopimuksessa sovittua työaika pidempi se sovitaan todellista viikkotyöaika vastaavaksi.

Jälkimmäinen määräys antaa mahdollisuuden tuntien korjaamiseen, mutta aloitteessa esitetty olisi omiaan varmistamaan, että arkipyhäkorvaus kaikissa tapauksissa maksetaan todellisten työtuntien mukaan.

Päätösesitys:

Aloite siirretään Kaupan sopimuslatoimikuntaan.

Piia Yli-Heikkuri (Pohjanmaa) piti aloitteen tavoitetta erittäin hyvänä ja kertoi esimerkkejä työnantajien keplottelusta arkipyhäkorvauksilla.

Edustajiston päätös:

Aloite siirretään kaupan sopimuslatoimikuntaan.

Aloite 7: Arkipyhäkorvaus maksettaisiin myös lomaviikolta, vaikka lomaviikolla jolle sijoittuu arkipyhä ei ole yhtään työpäivää

PAM-Liikealan Oulun osasto 135 ry

Hallituksen lausunto:

Kaupan työehtosopimuksen mukaan arkipyhäkorvaus maksetaan myös sellaiselta viikolta, jolla ei ole yhtään työvuoroa. Vuosiloman ajalle sattuessa arkipyhä ei lasketa vuosilomapäiväksi, mutta varsinaista arkipyhäkorvausta ei makseta.

Kokoaikainen saa kuukausipalkkansa myös vuosiloman ajalta, jossa suoritetaan myös lomapalkan tasaus, jolloin arkipyhällä ei ole ansioita pienentävää vaikutusta. Alle 37,5 tuntia tekevä tosiasiallisesti jää ilman arkipyhän rahakorvausta, jos se sijoittuu vuosiloman ajalle.

Päätösesitys:

Aloite siirretään Kaupan sopimuslatoimikuntaan.

Anne Nyman (Häme-Pirkanmaa) teki kannatetun muutosesityksen:

”Aloite lähetetään sopimuslatoimikuntiin.”

Muutosesitys lähetettiin menettelytapavaliokuntaan.

Menettelytapavaliokunta yhtyi muutosesitykseen.

Edustajiston päätös:

Aloite lähetetään sopimuslatoimikuntiin.

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

Aloite 8: Jouluaattona 100 % korotettu palkka eli sunnuntain veroiseksi päiväksi

Joulu on koko perheen juhla ja työvuoro jouluaattona rajoittaa koko perheen joulun viettoa. Myös rajoittaa matkustamista, erityisesti jos haluaa viettää joulua vanhempien tai isovanhempien luona.

PAM Pudasjärven os. 208

Hallituksen lausunto:

Jouluaatto ei ole varsinainen pyhäpäivä, joten siitä ei makseta automaattisesti 100 % korotettua palkkaa. Useissa työehtosopimuksissa se lyhentää työaikaa ja siitä on sovittu erilaisia korvauksia.

Jouluaaton rinnastaminen pyhäpäivään sopimalla siitä 100 % korotettu palkka olisi määräyksenä selkeä.

Päätösesitys:

Aloite siirretään PAMin sopimusaloimikuntiin.

Kaisa-Johanna Vuorma (Häme-Pirkanmaa) teki kannatetun muutosesityksen, jossa päätökseen lisättäisiin: *”Työehtosopimukseen tulee saada kirjaus, joilla veloitetaan maksamaan juhannus- ja jouluaattopäiviltä, pääsiäislauantailta ja lauantapäiviltä 100 % korotettu palkka sunnuntaikorvauksen tavoin.”*

Riikka Salminen (Lounais-Suomi) puhui joulun merkityksestä ja piti erittäin tärkeänä, että työntekijä saa kunnan korvauksen menetetyistä joulurauhasta.

Piia Yli-Heikkuri (Pohjanmaa) piti aloitetta erittäin kannatettavana ja kiitti Pudasjärven osastoa tärkeästä aloitteesta.

Muutosesitys lähetettiin menettelytapavaliokuntaan.

Menettelytapavaliokunta esitti kompromissiesityksenä kirjausta:

”Edustajisto edellyttää, että sopimusaloimikunnat nostavat pyhien aattojen ja vastaavien erityisten työpäivien lisämääräykset seuraavien neuvotteluiden tavoitteisiinsa.”

Edustajiston päätös:

Edustajisto edellyttää, että sopimusaloimikunnat nostavat pyhien aattojen ja vastaavien erityisten työpäivien lisämääräykset seuraavien neuvotteluiden tavoitteisiinsa. Aloite siirretään PAMin sopimusaloimikuntiin.

Aloite 9: Vuosilomaan lisäpäiviä

Työntekijää palkitaan vuosilomapäivillä, jos on ollut saman työnantajan palveluksessa 10 vuotta, lomapäiviä tulisi lisää 5 pv/vuosi. Jos saman työnantajan palveluksessa 20 vuotta, lomapäiviä tulisi jälleen 5 pv/vuosi. 8 vuoden jälkeen palkka ei taulukon mukaan enää nouse, näin ollen työntekijä samalla motivoituisi "pitkään työhön". Etua olisi myös työnantajalle, kun ikääntyvät työntekijät jaksaisivat paremmin työssään, samalla sairauspoissaolot vähenisivät.

PAM Pudasjärven os. 208

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

Hallituksen lausunto:

Vuosilomat ovat tärkeitä työstä jaksamiselle ja työkyvyn ylläpitämiseksi. Lomien pidentämistä on usein toivottu pitkissä työsuhteissa tai tietyn iän ylittäneille. Eräissä työehtosopimuksissa on sovittukin lomien pitenemisestä kymmenen vuoden jälkeen. Vanhemmille työntekijöille annetaan useiden yritysten ikäohjelmien mukaan ylimääräistä vapaata. Liitto on eri yhteyksissä ilmoittanut tavoittelevansa lomien pidentämistä

Päätösesitys:

Aloite siirretään sopimusaloimikuntien käsiteltäväksi. Se otetaan huomioon asetettaessa työehtosopimustavoitteita.

Ei pyydettyjä puheenvuoroja.

Edustajiston päätös:

Aloite siirretään sopimusaloimikuntien käsiteltäväksi. Se otetaan huomioon asetettaessa työehtosopimustavoitteita.

Aloite 10: Vuosilomapäiviä 5 pv/viikko

Työpäiviä viikossa on 5, joten olisi hyvä jos lomapäiviäkin olisi 5/viikko. Monella alalla jo näin onkin, joten on jo aika korjata meidän alallakin tämä epäkohta.

PAM Pudasjärven os. 208

Hallituksen lausunto:

Loman pituuteen vaikuttavat sekä loman kertymistä että sen antamista koskevat säännöt. Vuosilomalain mukainen neljän tai viiden viikon loma perustuu kahden tai kahden ja puolen päivän lomakertymään kuukaudessa ja kuusipäiväiseen lomaviikkoon. Aloilla, joilla lomaviikko on sovittu viisipäiväiseksi, loma ei ole pidentynyt viikolla, vaan samalla on sovittu lomakertymäsäännösten muuttamisesta. Lomia on voitu muuten sopia pidennettäväksi, ja lomien pidentäminen kuuluu Palvelualojen ammattiliiton tavoitteisiin.

Päätösesitys:

Liitto toimii vuosilomien pidentämisen puolesta työehtosopimustoiminnassaan ja vaikuttamalla lainsäädäntöön.

Ei pyydettyjä puheenvuoroja.

Edustajiston päätös:

Liitto toimii vuosilomien pidentämisen puolesta työehtosopimustoiminnassaan ja vaikuttamalla lainsäädäntöön.

Aloite 11: Luottamusmiessopimus

Luottamusmiehen vapautusaika työstä on liian vähäinen työntekijöihin nähden. Suurimmat ongelmat ovat juuri pienissä siivousyrityksissä, joissa luottamusmiestehtävää hoidetaan enemmän henkilön vapaa-ajalla kuin luottamusmiessopimuksen mukaisella vapautusajalla.

Pam Pääkaupunkisedun Siivous ja Toimitilapalvelut ry

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

Hallituksen lausunto:

Luottamusmiehen koulutus, tiedonsaantioikeus ja vapautusaika ovat olennaisia tekijöitä jotta luottamusmiehet voivat hoitaa tehtävänsä hyvin ja mahdollisimman tasavertaisessa asemassa työnantajiin nähden. Nämä asiat ovat myös PAMin tavoitteiden mukaisia. Luottamusmiehen tulee saada vapautusaikaa tehtäviensä hoitamista varten sen lisäksi mitä luottamusmiessopimuksella on sovittu, mikäli hoidettava asia sitä vaatii. Riittävä vapautusaika mahdollistaa mm. riittävän valmistautumisen sekä antaa mahdollisuuden hoitaa tehtäviä laadukkaasti ilman että tehtäviä tarvitsee hoitaa henkilön vapaa-ajalla.

Päätösesitys:

Asia siirretään sopimuslatoimikunnille seuraavia työehtosopimusneuvotteluita varten.

Ei pyydettyjä puheenvuoroja.

Edustajiston päätös:

Asia siirretään sopimuslatoimikunnille seuraavia työehtosopimusneuvotteluita varten.

Aloite 12: Allekirjoituspöytäkirjat takaisin painettuna TESiin

Pam Pääkaupunkisedun Siivous ja Toimitilapalvelut ry

Hallituksen lausunto:

Osaan työehtosopimuksistamme on painettu allekirjoituspöytäkirja tai tiivistelmä sen sisällöstä. Näin on tehty myös kiinteistöpalvelualan työehtosopimuksessa ja tullaan jatkossakin tekemään. Riippuen sopimuksen solmintatavasta, se on otsikoitu joko pöytäkirjaksi tai allekirjoituspöytäkirjaksi.

Päätösesitys:

Edustajisto toteaa nykytilanteen vastaavan aloitteen esitystä.

Ei pyydettyjä puheenvuoroja.

Edustajiston päätös:

Edustajisto toteaa nykytilanteen vastaavan aloitteen esitystä.

Aloite 13: Kiinteistöpalvelualan työntekijöitä koskeva työehtosopimus ja siinä olevat tekstikohdat lähinnä heikentävät työntekijöiden asemaa kuin vahvistavat niitä

Olosuhteet (s. 42) Koska eritelisä poistettiin TESistä ei olosuhteista tule tarpeeksi pisteitä.

Vaativuusarvioinnin suorittaminen (s. 43)

Tekstikohta ”Ellei arvioinnissa saavuteta yhteisymmärrystä päättää työn vaativuudesta työnantaja”.

Pam Pääkaupunkisedun Siivous ja Toimitilapalvelut ry

Hallituksen lausunto:

Aloitteen tekijä on kiinnittänyt huomiota kiinteistöpalvelualan vaativuusjärjestelmän kohtaan jossa mahdolliset häiritsevät olosuhdetekijät vaikuttavat suoraan työn tekemiseen. Vaativuutta arvioidessa työntekijäpuolella on huomattu, että pistetaulukko olosuhteiden osalta ei ole riittävä ja että sitä tulisi laajentaa nykyisestä. Palkkausjärjestelmää uudistettaessa eri olosuhdetekijät olisi pitänyt tulla huomioiduksi, mutta mm. eritelisän osuutta ei ole huomioitu tarpeeksi. Samoin aloitteessa kiinnitetään

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

huomiota seikkaan jossa todetaan, että viime kädessä työnantaja päättää työn vaativuuden, mikäli arvioinnissa ei saavuteta yhteisymmärrystä. Molemmat asiat tullaan ottamaan huomioon palkkausjärjestelmän seurantaryhmän jatkotyössä.

Päätösesitys:

Asia siirretään kiinteistöpalvelualan palkkausjärjestelmän seurantaryhmälle jatkotyöskentelyä varten sekä kiinteistöpalvelualan sopimuslatoimikunnalle.

Päivi Vuorinen-Vilen (Häme-Pirkanmaa) teki kannatetun lisäyksesityksen: *Seuraaviin TES-neuvotteluihin asetetaan vähimmäispalkkatavoitteeksi 10e/tunti. Eritelisä tulee maksaa työntekijälle.*

Menettelytapavaliokunta esitti pitäytymistä kevään 2012 edustajiston päätöksessä, jonka puitteissa sitouduttiin SAK:n tavoitteeseen vähintään 1800 euron vähimmäiskuukausipalkasta. Tämän tavoitteen toteutuminen toisi esitettyä muutosesitystä kovemmat korotukset kiinteistöpalvelualalle. Eritelisien osalta päätösvalta prioriteettijärjestyksestä halutaan pitää sopimuslatoimikunnalla.

Edustajiston päätös:

Asia siirretään kiinteistöpalvelualan palkkausjärjestelmän seurantaryhmälle jatkotyöskentelyä varten sekä kiinteistöpalvelualan sopimuslatoimikunnalle.

Jari Paksuniemi (Lappi) tiedusteli voisiko aloitteet lähettää suoraan sopimuslatoimikuntiin, jotka käsittelevät TES-tavoitteita koskevat aloitteet ilman edustajistokäsittelyä.

11. Katsaus työyhteisökoulutuksen tulevaisuuteen

Kuultiin kouluttaja Helena Ruohosen katsaus työyhteisökehittämiseen.

Ei pyydettyjä puheenvuoroja.

Merkittiin kuultu katsaus tiedoksi.

12. Vuoden 2013 toimintasuunnitelma

Kuultiin kehittämisjohtaja Sirkka-Liisa Pihlasteen esittely vuoden 2013 toimintasuunnitelmaan.

Kari Peltovirta (Häme-Pirkanmaa) teki kannatetut muutosesitykset:

sivulle 6: Nostamme julkiseen keskusteluun monien palvelualojen matalan palkkatason sekä sen kielteiset vaikutukset koko kansantalouden kehitykselle ja työllisyydelle *sekä vastentahtoisien osa-aikaisuuden ja pätkätyösuhteiden negatiivisen vaikutuksen työnantajien imagolle.*

sivulle 8: uusi, *vuonna 2013 ensimmäistä kertaa valittu luottamushenkilö peruskoulutukseen heti vuoden 2014 alkupuoliskolla. Selvitetään mahdollisuus jatkaa sopimuslatoimikunnalla luottamushenkilötapaamisia esim. toimistoalueittain.*

sivulle 9: Hallinnon päätösten mukaisesti kilpailutamme työterveyspalvelut *huomioiden myös palveluntarjoajan yhteiskuntavastuun mm. selvittämällä mahdollisen haitallisen verosuunnittelun.*

Muutosesitykset lähetettiin menettelytapavaliokuntaan.

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

Merja Lehto (Helsinki-Uusimaa) vastusti yritystason edunvalvonnan lisäämistä ennen kuin luottamusmiehillä on taattu riittävä osaaminen ja aika hoitaa kyseisiä asioita. Hän piti tärkeänä myös neuvottelulinjan yhtenäistämistä.

Lehto teki kannatetun muutosesityksen koskien sopimuslatoimikuntien puheenjohtajien tapaamista vuonna 2013.

Muutosesitys lähetettiin menettelytapavaliokuntaan.

Harry Vainio (Helsinki-Uusimaa) totesi, että matala palkkataso on haaste, jonka eteen on toimittava, ei vain nostettava asiaa keskusteluun. Keskustelu ei ole tavoite.

Vainio korosti neuvottelulinjan yhtenäisyyttä ja piti tärkeänä kutsua kokoon sopimuslatoimikuntien puheenjohtajat. Hän teki aiheesta myös kannatetun esityksen.

Vainio teki esityksen uudesta kappaleesta: *”Palvelualoilla työskentelevät ihmiset elävät yhteiskunnassamme pääsääntöisesti normaalia epävarmemmissa olosuhteissa mm. toimeentulon ja työsuhteiden näkökulmasta, joka edellyttää PAMilta tiukkalinjaisempia otteita kaikissa jäsenten etujen valvonnassa sekä yhteiskunnallisessa keskustelussa. Jäsenemme on epävarmoista olosuhteista johtuen keskimääräistä vaikeampaa valvoa omia etujaan, mikä korostaa ammattiliittomme tärkeyttä toimia jämmäkkänä edunvalvojana, joka osaltaan toimii myös jäsenhankintana.”*

Vainio teki muutosesityksen sivun 8 virkkeeseen: Laki ammatillisen osaamisen kehittämisestä on valmistumassa, jonka syntyä PAM aktiivisesti edistää.

Kim Stenberg (Lounais-Suomi) toivoi liikeryhmätilaisuuksien suurempaa järjestämistä. Hän katsoi, että liikeryhmätilaisuudet tulee säilyttää edunvalvontalinjan alaisuudessa toteutettuna liiton luottamushenkilökoulutuksen osana.

Katriina Oinas (Oulu) puhui EAY:n toimintapäivästä ja siihen osallistumisesta. Hän toivoi entistä parempaa osallistumista kyseisiin tapahtumiin sekä tiedotusta aiheesta.

Ritva Lackman (valtakunnalliset) puhui nuorten työllistämishankkeesta.

Katja Mechelin (Helsinki-Uusimaa) toivoi lakkokoulutusta taustalle. Hän kiitti Lassi Ojasta edellisestä koulutuksesta.

Menettelytapavaliokunta esitti kompromissimuotoilua koskien Peltovirran esitystä. Todettiin kaikkien uusien luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen täysimääräisen kouluttamisen vuoden 2013 alkupuolella olevan tavoittelemisen arvoinen asia, mutta tuskin suoraan toteutettavissa. Siten esitetään pidettäväksi alkuperäinen muotoilu voimassa. Menettelytapavaliokunta yhtyi Peltovirran esitykseen työterveyshuollon kilpailuttamista koskevan kohdan täydentämisestä.

Menettelytapavaliokunta esitti Merja Lehdon sekä Harry Vainion tekemää, sopimuslatoimikuntien puheenjohtajien tapaamista koskevan esityksen hyväksymistä. Tämä kokoontuminen voi osaltaan toimia keskusteluissa esiintyneen voimakkaamman ja yhtenäisemmän linjan rakentamisessa.

Menettelytapavaliokunta esitti Harry Vainion muutosesityksen koskien uutta kappaletta hylkäämistä, sillä kyseessä on strategia-asia. Menettelytapavaliokunta esitti Harry Vainion ammatillisen osaamisen kehittämistä koskevaa lakia koskevaa lisäystä hyväksyttäväksi.

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

Menettelytapavaliokunta totesi liikeryhmätalaisuuksien olevan tällä hetkellä jo nyt tapahtumakalenterissa. Mikäli yksipäiväisiä kokouksia voidaan järjestää entistä enemmän, budjetti kestäisi useampienkin tilaisuuksien järjestämisen.

Vuodelle 2013 on suunniteltu ammattiosastojen puheenjohtajien tapaaminen aiheena vuoden 2014 toiminta sekä luottamushenkilöiden tukeminen. Lakkokoulutuksia on tiedossa tulevana vuonna osana alueellisia koulutuksia.

Todettiin, että kansainvälisistä toimintapäivistä tullaan tiedottamaan liiton sivujen kautta nykyistä tehokkaammin, ja että ammattiosastoille tiedotetaan aiheesta.

Hyväksyttiin toimintasuunnitelma päätetyin muutoksin.

13. Vuoden 2013 talousarvio

Kuultiin talousjohtaja Jukka Mattilan esittely tulevan vuoden budjettiin.

Tapani Tompuri (valtakunnalliset) esitti budjettimuutosta siten, että järjestölinjalle varataan 300 000 euron lisäys.

Muutosesitys lähetettiin menettelytapavaliokuntaan.

Katriina Oinas (Oulu) totesi, että PAMin edustajistoon on perustettu kahden hengen SKP:n ja sitoutumattomien ryhmä. Tälle ryhmälle on varattava rahoitusta omaan ryhmätoimintaansa.

Muutosesitys lähetettiin menettelytapavaliokuntaan.

Kirsti Kangas (Helsinki-Uusimaa) vaati työväenlehtitukea SKP:n Tiedonantaja-lehdelle.

Muutosesitys lähetettiin menettelytapavaliokuntaan.

Menettelytapavaliokunta esitti, ettei 300 000 euron lisäystä järjestölinjan budjettiin tehtäisi, koska luottamushenkilövaalien järjestäminen on ammattiosastojen vastuulla. Tulevan vuoden budjettiin on jo varattu 50 000 euroa tähän tarkoitukseen, ja liiton toimitsijat ovat tässä työssä tukena.

Menettelytapavaliokunta totesi, että SKP:n ja sitoutumattomien tuki on ilmoitusasia, ja ryhmän koon perusteella määräytyvä osuus myönnetään sille. Sen sijaan työväenlehtitukipäätökset PAMissa tehdään sen perusteella miten ohjeistukset keskusjärjestöistä tehdään. Tiedonantaja ei kuulu SAK:n suositusten piiriin.

Kirsti Kangas toisti esityksensä työväenlehtituesta Tiedonantajalle.

Suoritettiin koeäänestys. Puheenjohtajan tulkinnalla menettelytapavaliokunnan esitys tuli kokouksen päätökseksi.

14. Jäsenmaksun suuruus vuodelle 2013

Hyväksyttiin hallituksen esityksen mukaisesti. Jäsenmaksun suuruus vuonna 2013 on 1,05 % jäsenen veronalaisesta tulosta. Työttömyyskassan jäsenmaksu vuodelle 2012 on 0,45 %. Kokonaisjäsenmaksu on 1,5 %.

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

15. Osastopalautteen suuruus vuodelle 2013

Tapani Tompuri (valtakunnalliset) esitti osastopalautteen suuruudeksi vuodelle 2013 12 %, Korotus tulisi suunnata palautteen perusosaan, joka nousisi 9 %:sta 10 %:iin.

Kaarlo Julkunen (hallitus) avasi liiton ja työttömyyskassan välisen palvelusopimuksen vaikutusta kustannuskehitykseen. Tompurin esitys johtaisi usean henkilön työpanoksen saneeraustarpeeseen tai liiton jäsenmaksun nostamiseen.

Tapani Tompuri toisti esityksensä Klaus Isosalon kannattamana.

Suoritettiin koeäänestys. Puheenjohtajan tulkinnalla menettelytapavaliokunnan esitys tuli kokouksen päätökseksi.

16. Osastojen jäsenmaksupalautteen kannusteosan perusteet vuodelle 2013

Hyväksyttiin hallituksen esityksen mukaisesti.

17. Hallintoelinten kokous- ja kuukausipalkkiot sekä kustannusten korvaukset vuonna 2013

Hyväksyttiin hallituksen esityksen mukaisesti.

18. Tilintarkastajien palkkioiden perusteet

Tapani Tompuri (valtakunnalliset) esitti lisäystä: ”Edustajisto päättää, että tilintarkastajille maksetaan palkkiot *kohtuullisen* laskun mukaan.”

Muutosesitys lähetettiin menettelytapavaliokuntaan.

Menettelytapavaliokunta esitti Tompurin esityksen hylkäämistä.

Tapani Tompuri toisti esityksensä Klaus Isosalon kannattamana.

Suoritettiin koeäänestys. Puheenjohtajan tulkinnalla menettelytapavaliokunnan esitys tuli kokouksen päätökseksi.

19. Kokouksen päätöslausuma

Kuultiin päätöslausumavaliokunnan puheenjohtaja Ari Isosalon (Häme-Pirkanmaa) esittely valiokunnan esitykseen.

Katja Hänninen (Oulu) olisi toivonut entistä kriittisempiä kannanottoja julkisuudessa esitettyjä heikennyksiä kuten sairaussakkoja ja köyhien perheiden lapsilisien poistamista vastaan.

Merja Lehto (Helsinki-Uusimaa) jätti kannatetut muutosesitykset koskien työturvallisuuden huomioimista.

Kari Peltovirta (Häme-Pirkanmaa) esitti otsikon muuttamista muotoon ”Työelämässä tökkii – ja pahasti!”

Muutosesitykset lähetettiin päätöslausumavaliokuntaan.

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

Pekka Mäkinen (hallitus) kertoi lausuman tarkoituksesta ja painotuksista ja toivoi sujuvaa käsittelyä. Tiedote laaditaan liiton viestinnän puolelta erikseen.

Päätöslausumavaliokunnan puheenjohtaja Ari Isosalo (Häme-Pirkanmaa) esitteli valiokunnan kannat muutosesityksiin sekä niiden pohjalta muutetun päätöslausuman.

Hyväksyttiin päätöslausuma.

Päätöslausuma on pöytäkirjan liitteenä.

20. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen 7.11.2012 klo 14.20.

VAKUUDEKSI

Joonas Tuomivaara
puheenjohtaja

Arja Savolainen
1. varapuheenjohtaja

Sauli Isokoski
2. varapuheenjohtaja

Esa Suominen
sihteeri

Nora Lehtimäki
sihteeri

Marja Alppi
pöytäkirjan tarkastaja

Jari Paksuniemi
pöytäkirjan tarkastaja

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

Osallistujaluettelo

Edustajiston puheenjohtajat			
1	Savolainen	Arja	
2	Isokoski	Sauli	
Edustajiston varsinaiset jäsenet			
Sukunimi	Etunimi	este	varajäsen
3	Alppi	Marja	
4	Anttila	Sinikka	
5	Arhenius	Päivi	<i>este ilmoitettu</i> / <i>Isosalo, Ari</i>
6	Artesola	Merja	
7	Aunela	Minna-Kaisa	
8	Back	Anna-Maria	
9	Daavitsainen	Jouni	
10	Forss	Lasse	<i>este ilmoitettu</i> / <i>Stenberg, Kim</i>
11	Hanki	Tuula	
12	Heinonen	Sari	
13	Heiskanen	Kristiina	
14	Hekkala	Rauno	
15	Hintsanen	Merja	
16	Hoffrén	Päivi	<i>este ilmoitettu</i> / <i>Mäkeläinen, Jouni</i>
17	Hänninen	Katja	
18	Härri	Eija	
19	Iiliäinen	Piia	<i>este ilmoitettu</i> / <i>Käkönen, Riitta</i>
20	Immonen	Raine	
21	Immonen	Sanna	
22	Isosalo	Klaus	
23	Jaatinen	Seija	
24	Javanainen	Kaisa	
25	Jormanainen	Anne	<i>este ilmoitettu</i> / <i>Murtonen, Sirpa</i>
26	Juhala	Birgitta	
27	Juntunen	Outi	
28	Juntunen	Maritta	
29	Kangas	Kirsti	
30	Kanniainen	Pentti	<i>este ilmoitettu</i> / <i>Karjalainen, Nina</i>
31	Kari	Eveliina	<i>este ilmoitettu</i> / <i>Airisto, Kiki</i>
32	Kinnunen	Pirjo	
33	Kokko	Tuula	
34	Kokkola	Jaana	
35	Komu	Seija	
36	Korhonen	Tuula	
37	Koski	Matti	
38	Kuusela	Soili	
39	Kuusniemi	Piia	
40	Kuuvalo	Nasu	
41	Kyrö	Piia	
42	Lackman	Ritva	
43	Laine	Sirpa	

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

44	Laitila	Pertti		
45	Lampen	Pia		
46	Lehto	Merja		
47	Lehtonen	Arja		
48	Lepistö	Kirsi		
49	Leppänen	Sari		
50	Leppänen	Tuomo		
51	Leskelä	Petri		
52	Luukkala	Helena		
53	Läärä	Pentti		
54	Majanoja	Mauri	<i>este ilmoitettu</i>	<i>Marku-Virtanen, Katri</i>
55	Malmstedt	Nina		
56	Marttila	Tuija		
57	Maunula-Sairanen	Katja		
58	Mechelin	Katja		
59	Merimaa	Iiris		
60	Moilanen	Lea	<i>este ilmoitettu</i>	<i>Jyrinki, Mikko</i>
61	Montonen	Teuvo		
62	Mäenpää	Kaisa		
63	Mäkinen	Aimo		
64	Mäntyranta	Satu		
65	Nieminen	Anna		
66	Niiranen	Jouni		
67	Niskanen	Heidi		
68	Nissinen	Anne		
69	Nykyri	Sami	<i>este ilmoitettu</i>	<i>Palviainen, Erja</i>
70	Nyman	Anne		
71	Oinas	Katriina		
72	Pajukangas	Arja		
73	Paksuniemi	Jari		
74	Paldanius	Anne		
75	Parkkonen	Laura		
76	Peltovirta	Kari		
77	Petelius	Mervi	<i>este ilmoitettu</i>	<i>Repo, Pirjo</i>
78	Pihlajamäki	Marita		
79	Poutiainen	Pasi		
80	Puhakka	Kati		
81	Puhakka	Sirpa		
82	Pulli	Päivi	<i>este ilmoitettu</i>	
83	Puotsaari	Tarja		
84	Purhonen	Onerva		
85	Purmonen	Pirjo		
86	Pölkki	Raija		
87	Raatesalmi-Salonen	Terhi		
88	Rantala	Terttu		
89	Rintamäki	Anneli		
90	Ropponen	Minna	<i>este ilmoitettu</i>	<i>Miina, Kati</i>
91	Ruonala	Maija		
92	Saarela	Hely		
93	Saarela	Tarja	<i>este ilmoitettu</i>	<i>Vainio, Anna</i>

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

94	Saarinen	Jaana		
95	Saastamoinen	Pia		
96	Salminen	Riikka		
97	Salminen	Soile		
98	Salo	Johanna		
99	Savolainen	Kim		
100	Seppänen	Riitta		
101	Sillanpää	Anne-Mari	<i>este ilmoitettu</i>	<i>Poikela, Hilikka</i>
102	Silvola	Anna-Liisa		
103	Sinkko	Päivi		
104	Soutolahti	Katja		
105	Taivaloja	Tiina		
106	Tallqvist	Jarmo		
107	Tompuri	Heikki		
108	Toropainen	Arja		
109	Tuikkanen	Ellen		
110	Tuomivaara	Joonas		
111	Turunen	Titta		
112	Vainio	Harry		
113	Wallin	Hillevi		
114	Vasama	Mari		
115	Viitanen	Sirpa		
116	Vuorenmaa	Pirjo		
117	Vuorinen-Vilen	Päivi		
118	Vuorma	Kaisa		
119	Yli-Heikkuri	Piia		

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

ESITYSLISTA

1. Kokouksen avaus
2. Läsnäolijoiden toteaminen
3. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
4. Kokousvirkaileijoiden valinta
 - 4.1. Sihteerit (2)
 - 4.2. Äänten laskijat (5)
 - 4.3. Pöytäkirjan tarkastajat (2)
 - 4.4. Päätöslausumavaliokunnan jäsenet (9+1)
 - 4.5. Menettelytapavaliokunta
 - 4.6. Vaalivaliokunta
5. Kokoussääntöjen hyväksyminen
6. Kokouksen esityslistan hyväksyminen
7. Puheenjohtajan ajankohtaiskatsaus ja yleiskeskustelu
8. Edustajiston uuden puheenjohtajan valinta
9. Hallituksen uuden jäsenen valinta
10. Edustajiston jäsenten ja osastojen aloitteista päättäminen
11. Katsaus työyhteisökoulutuksen tulevaisuuteen
12. Vuoden 2013 toimintasuunnitelma
13. Vuoden 2013 talousarvio
14. Jäsenmaksun suuruus vuodelle 2013
15. Osastopalautteen suuruus vuodelle 2013
16. Osastojen jäsenmaksupalautteen kannusteosan perusteet vuodelle 2013
17. Hallintoelinten kokous- ja kuukausipalkkiot sekä kustannusten korvaukset vuonna 2013
18. Tilintarkastajien palkkioiden perusteet
19. Kokouksen päätöslausuma
20. Kokouksen päättäminen

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

Edustajistopuhe / Ann Selin

Edustajiston syyskokous, 6.11.2012 Paasitorni

Hyvät edustajistoverit, hyvät ystävät!

Monin tavoin aktiivinen, tärkeä ja haasteita täynnä ollut vuosi 2012 alkaa kääntyä kohti loppuaan. Vuotta ovat leimanneet paitsi työmarkkinapolitiikassa tapahtunut valitettava luottamuksen ja yhteistyöhalukkuuden väheneminen, myös sekä presidentin-, että kuntavaalit ja edelleen epävarmana jatkunut taloustilanne, joka on johtanut myös laajoihin irtisanomisiin.

Epävarmuus tulevaisuudesta näkyi myös juuri käydyissä kuntavaaleissa. Erityisen hälyttävä merkki epäluottamuksesta oli äänestysprosentin romahtaminen alle 60 prosentin. Vantaalla ylitettiin hädin tuskin 50 %. Helsingissä erot kaupunginosien välillä ovat valtaisia: hyvätuloisten Munkkiniemessä äänesti kolme neljästä äänioikeutetusta, pienituloisten Jakomäessä vain hieman useampi kuin joka kolmas. Lähes kaksi kolmesta jäi kotiin.

Vastaava eriarvoisuus on totta myös muualla maassa ja pienemmissä kaupungeissa. Turussa korkean maahanmuuttajaväestön omaavien alueiden asukkaat jäivät erityisesti vaalipäivänä kotiin, monilla tulevilla kuntaliitospaikkakunnillakaan äänestäminen ei kiinnostanut kuin täpärää enemmistöä, vaikka kyseessä olisi tässä mielessä mitä tärkein vaali.

Tämän havainnon on pysäytettävä myös meidät ammattiyhdistysliikkeessä. Kotiin jäävistä moni on jäseniämme. Olemmeko tehneet työmme hyvin? Olemmeko osoittaneet omalla toiminnallamme, että työmarkkina- ja työelämäkysymykset ovat tärkeitä myös politiikan puolella, ja että niihin vaikuttavista asioista päätetään myös valtuustoissa tai eduskunnassa? Olemmeko tehneet kansalaisjärjestönä hyvää työtä?

Vaalitulos kertoo karua kieltään siitä miten vaikuttamismahdollisuuksien kokemus, ja halukkuus niiden käyttöön riippuu henkilön sosiaalisesta asemasta. Mitä köyhempi ihminen, sen todennäköisemmin hän jää vaikuttamisen ulkopuolelle. Samalla se kertoo, ettei tähän turhautumiseen löydy vastausta vain tiedon lisäämisestä tai mainonnasta. Jokainen kansalainen näki varmasti vaalimainoksen.

Mutta näkikö kukaan sellaista ihmistä lähipiirissään, joka oli ylpeä äänestäjä, ja joka kehotti ystäviäänkin uurnille?

Väitän, että kyse on voimattomuuden kokemuksesta ja politiikan irtoamisesta arjesta. Yhä harvempi tuntee politiikassa aktiivisesti mukana olevia ihmisiä. Siksi yhteys on haurastunut ja katkennut. Uudet vaikuttamisen välineet ovat käytännössä monien ulottumattomissa.

Politiikan merkitys ihmisten arkeen, oli PAMin kuntavaaliteemojen kärki. Kampanjamme oli sisältöpainotteinen, näkyvä ja tarjosi pamilaisille ehdokkaille, puolueeseen katsomatta, tukimateriaalia ja tietoa. Monella paikkakunnalla pamilaiset ehdokkaat täydentävätkin hienolla tavalla uusia valtuustoja. Mutta samalla voimme todeta, että liian monella paikkakunnalla ehdokkaat jäivät turhan yksin.

Tulevaisuuden ay-vaalityön tuleekin olla paitsi ehdokkaiden hankintaa ja valmennusta, myös tukitiimien rakentamista, jotta mahdollisimman moni voi löytää jonkun tutun henkilön, joka on konkreettisesti myös

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

vaalityössä mukana. Se edistää mahdollisuutta tuntea ”tuttuutta” ja kannustaa äänestämään. Julkisuuden henkilön äänestysuusitus voi olla mielenkiintoinen, mutta paljon kovemmin kolahtaa ystävän tai kollegan aktiivisuus.

Hyvät edustajistoverit!

Eurooppa on edelleen haastavassa taloudellisessa tilanteessa. Kriisin varjossa EU:ssa on tapahtunut erittäin suuria muutoksia, jotka eivät ole nousseet ansaitsemaansa asemaan suomalaisessa keskustelussa.

On tärkeää, että PAM ja koko suomalainen ay-liike sitoutuu EU:n kehittämiseen ja myös puolustamiseen. Ilman integraatiota meillä olisi huomattavasti nykyistä vähemmän vaikutusvaltaa suhteessa maailmantalouden kehitykseen, veroparatiisien torjuntaan tai ilmastonmuutokseen. Taloutemme ja elinkeinoelämämme ovat vahvasti riippuvaisia viennistä, jonka vuoksi Suomen täysi osallisuus EU:ssa on yhteinen etumme.

Samalla on kuitenkin tärkeää tehostaa edunvalvontaa nimenomaan EU-politiikan ja vaikuttamisen suhteen. Nykyisen akuutin talouskriisin ratkaisuksi on tarjottu talouspolitiikan ja työllisyyden koordinaation vahvistamista. Tämä kuitenkin ulottaa EU:n toimivaltaa alueille, joilla sitä ei ole aiemmin ollut. Tämä on tapahtumassa ilman kunnollista demokraattista käsittelyä, eikä palkansaajajärjestöjen ääni ole kuulunut asiassa riittävästi.

Kun muutoksia tehdään, on tärkeää huolehtia kolmikannan vahvistamisesta myös eurooppalaisella tasolla. Samalla on varmistuttava siitä, ettei talouspoliittisen koordinaation lisääminen vaikeuta tai estä kansallista suhdannepolitiikkaa. Hölmöintä, mitä taantumassa voisi tehdä, olisi yksipuolinen leikkauspolitiikka joka vain ja ainoastaan syventäisi lamaa tuhoamalla kotimaista kysyntää. Jo nyt olemme voineet nähdä, etteivät massiiviset leikkaukset kriisimaissa kuten Kreikassa ja Espanjassa ole tuoneet talouskasvua, vaan hidastaneet sitä entisestään. Myös suomalaisen ay-liikkeen on entistä vahvemmin otettava esiin kriisimailta vaadittavien kiristysten ongelmallisuus.

On selvää, että Euroopassa tarvitaan talouspoliittista koordinaatiota. EU:n kiristynyt talouspoliittinen ohjaus saattaa kuitenkin pahimmillaan rajata jäsenvaltioiden mahdollisuutta itsenäiseen talouspolitiikkaan sekä siten pahentaa työttömyyttä kysynnäsääntelyn mahdollisuuksien vähetessä. Sopimuksiin kirjatut erittäin kireät velkaantumisen sääntelytoimet voivat kääntyä tarkoitustaan vastaan jos ne estävät työttömyyttä torjumaan tarkoitetut julkiset investoinnit tai pakottavat kansalaisten ostovoimaa voimakkaasti heikentäviin palkkaleikkauksiin tai köyhyyttä lisääviin sosiaaliturvan karsintoihin.

Suomalaisen ammattiyhdistysliikkeen kannalta oleellista on myös havaita komission halu säädellä entistä tarkemmin myös palkanmuodostusta ja eläkepolitiikkaa. Perinteisesti on katsottu, että kyseiset seikat kuuluvat kansalliseen päätäntövaltaan. Nyt kuitenkin kriisin aikana käyttöön otettu uusi lainsäädäntö uhkaa ulottaa eurooppalaisen päätöksenteon myös näihin kokonaisuuksiin.

Mitä tämä voisi tarkoittaa? Ensinnäkin se tarkoittaisi päätösvallan liukumista Suomesta sekä kansallisista neuvottelupöydistä pois päin liittyen palkka- ja eläkeneuvotteluihin. Tämä tapahtuisi komission tahdon mukaan siis ilman EU:n perussopimusten muuttamista, demokratian kannalta kyseenalaisella tavalla, ja erittäin vähäisellä kansalaiskeskustelulla. Tähän meidän pitäisi Suomessa vihdoin herätä ja reagoida.

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

Pitkällä tähtäimellä seuraukset voisivat olla suomalaisen työmarkkinamallin kannalta vakavat. Komission puuttuminen palkanmuodostukseen tulisi mitä todennäköisimmin painamaan palkkoja alas; ilmiö, joka on tällä hetkellä jo käynnissä Etelä-Euroopassa ja jonka seuraukset ovat kestäättömät. On myös kysyttävä miten paljon komission suorittama työvoimakustannusten valvonta rajaa liittojen mahdollisuutta neuvotteluihin. Mikäli komissio alkaisi asettaa rajoja kansallisen tason työvoimakustannusten kasvulle, olisivat vaikutukset keskitettyihin järjestelmiin, kuten Suomen, erittäin vakavat ja rajaisivat työntekijöiden vaikuttamismahdollisuuksia. Komission esitykset suosivat myös selkeästi nykyistä paikallisempaa sopimista – jälleen seikka, josta meillä Suomessa ei ole erityisen hyviä kokemuksia.

Me PAMissa emme hyväksy linjaa, jolla hyvin toimivaa ja joustavaksi osoittautunutta suomalaista sopimusjärjestelmää pyritään nakertamaan. Me emme tue sellaista linjaa kotimaassa, emmekä kansainvälisesti. Kyse ei siis ole siitä, ettemmekö me PAMissa olisi erittäin sitoutuneita eurooppalaiseen yhteistyöhön. Päinvastoin, tiivistyvä ja syvenevä yhteistyö on tulevaisuudessa suomalaisen työmarkkinamallin, pohjoismaisen hyvinvointivaltion sekä suomalaisen työntekijän edunvalvonnan kannalta ensiarvoisen tärkeää. Ilman eurooppalaisia rakenteita emme pärjää, mutta tärkeää on, että ne rakennetaan tukemaan palkansaajien osallistumista ja vaikutusvaltaa, ei vähentämään sitä. Niin sanottua sosiaalista Eurooppaa pitää rakentaa taloudellisen Euroopan rinnalla.

Suomen ay-liike on aktivoitumassa myös tässä asiassa. Tulemme osoittamaan pääministeri Kataiselle kannanoton, jonka mukaan tiiviimpi poliittinen unioni on hyväksyttävissä vain, jos samaan aikaan vahvistetaan EU:n sosiaalista ulottuvuutta. Suomalainen ay-liike vaatii EAY:n tavoin sitä, että työntekijöiden oikeuksia vahvistava sosiaalinen lisäpöytäkirja tulee liittää EU:n perussopimukseen. Lisäksi ay-liikkeen viesti on, että EU:ssa tarvitaan nykyistä enemmän kestävä kasvua ja työllisyyttä tukevia toimia.

Hyvät edustajistoverit!

Tuleva vuosi on uuteen sopimuskierrökseen valmistautumisen aikaa. Me PAMissa lähdemme liikkeelle selkeällä viestillä: me haluamme kunnolliset, eriarvoisuutta vähentävät palkankorotukset, joissa huomioidaan oikeudenmukaisesti myös epävarmoissa työsuhteissa työskentelevät ihmiset. Me haluamme panostaa samapalkkaisuuteen sekä luoda taloudellisia kannusteita yrityksille, jotta ne palkkaisivat työntekijänsä osa- ja määräaikaisten työsuhteiden sijasta kokoaikaiseen ja vakituiseen työhön.

Tiedämme kuitenkin, että tulevista neuvotteluista on, ikävä kyllä, lupa odottaa erittäin vaikeita. Eräs esimerkki tästä on EK:n venkoilu koskien kolmen päivän koulutusoikeutta, josta sovittiin jo raamin yhteydessä.

Kun koulutusoikeudesta puhutaan, on syytä pysähtyä hetkeksi miettimään mitä työnantajat vastustavat kun he vastustavat kyseisen oikeuden toteuttamista.

Oikeus on erityisen tärkeä vähiten koulutetuille, korkean työttömyysriskin työntekijöille. Heistä vain harva saa minkäänlaista koulutusta työnantajan kustantamana. Yli 55-vuotiaiden osalta kyseessä olisi kuntoutusoikeus, joka pidentäisi työuria ja auttaisi jaksamaan mahdollisimman pitkään työelämässä.

Oikeus on tärkeä koko suomalaisen aikuiskoulutuksen ja entistä enemmän osaamiseen perustuvan työelämän kannalta. Se haastaisi toteutuessaan ajattelun, jossa oppiminen päättyy tutkinnon suorittamiseen jonka jälkeen siirrytään sorvin ääreen. Se olisi avaus uuteen maailmaan, jossa oppiminen on

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

osa työtä, jossa jatkuvasti otetaan käyttöön uusia ja parempia oppeja. Näin parannetaan tuottavuutta ja – myös ja ehkä ennen kaikkea – annetaan työntekijöille entistä parempia mahdollisuuksia oppia myös uutta joka vähentäisi hänen riippuvuuttaan yksittäisestä työnantajasta ja parantaisi siten yleistä työmarkkinakelpoisuutta.

Tälle kaikelle: osaamiselle ja pidemmille työurille, työnantajan edustajat sanovat: ei.

Puolueet ja työmarkkinajärjestöt oikealta vasemmalle vannovat koulutuksen ja osaamisen nimiin. Tästä myös sovittiin. Silti, kun tuli aika saada konkreettiset toimenpiteet voimaan, ei tahtoa löydykään. Tämä on surullista ja paljon puhuvaa.

Sanonkin tässä ja nyt, nykyisenkaltaiseen EK:hon Suomella eikä suomalaisilla ei ole varaa. Tällainen toimintatapa on haitaksi sopimisen kulttuurille, suomalaiselle työlle ja osaamiselle sekä koko yhteiskunnalle. Jarruttamisen ja venkoilun on loputtava, ja sovitut asiat saatava täytäntöön. Vain tällä tavalla voidaan suhtautua luottamuksella myös tulevaisuuteen. EK:ssa tuntuu olevan melkoinen sekasorron tila. Sen jäsenliitot kummeksuvat keskusjärjestönsä tapaa toimia, isännät tekevät voimansa tunnossa päätöksiä, joiden pitkän tähtäimen vaikutuksista heillä ei tunnu olevan mitään käsitystä. Neuvottelijoilla ei selvästikään ole etukäteen isäntien tahto tiedossa. Minkälaiseen informaatioon ja analyysiin EK:n päätöksen perustuvat? Mielestäni tätä on todellakin lupa kysyä. Työmarkkina-asiat eivät tunnetusti ole EK:n ensisijaisen kiinnostuksen kohteena ja heitä tuntuu kovasti kiusaavan se, että palkansaajilla on tahtoa osallistua myös elinkeinopoliittiseen päätöksentekoon. Tämä on räikeässä ristiriidassa sen kanssa, että he usein kuitenkin toivovat meitä kumppaneiksi omien tavoitteidensa edistämiseksi ja kannattavat kovasti sitä, että myös liiketoiminnan ymmärrys palkansaajapuolella on heidän intressissään. Jos halutaan, että teemme yhteistyötä, niin pitää oivaltaa, että meilläkin on omat näkemyksemme ja lähtökohtamme, joista elinkeinopoliitiikan kehittämistä katsomme. Meistä saa kyllä kumppanin, muttei narussa vedettävää tahdotonta apulaista.

Vakuutankin, että meillä on valmius unohtaa riitely ja sopia myös jatkossa. Ymmärrämme yhteistyön merkityksen niin työntekijöiden, työnantajien kuin koko suomalaisen yhteiskunnankin kannalta. Toivonkin kovasti, että työnantaja nousee poterostaan, sopii keskeneräisistä asioista reilusti palkansaajien kanssa ja että voimme tämän jälkeen yhdessä alkaa pohjustamaan tulevia neuvotteluita, joissa käsitellään ensiarvoisen tärkeitä kysymyksiä koko suomalaisen yhteiskunnan kannalta.

Erytisen tärkeää on tulevilla kierroksella päästä sopimaan paitsi palkoista, myös tulevaisuuden eläkemaksuista. Me PAMissa lähdemme siitä, että tarvittavat eläkemaksujen korotukset on tehtävä etupainotteisesti siten, että järjestelmän vakaus voidaan taata, ja eläkelupaus hoitaa niin nyt eläköityvien kansalaisten, kuin tämän päivän nuorten osalta. Sosiaalituossa sovittiin maksuohjelmasta, joka on nyt toteutettava. Samalla me olemme valmiit hakemaan kaikki mahdolliset keinot, joilla työuria voidaan kestäväällä tavalla pidentää.

Hyvät edustajistoverit!

Vaikka puheenvuorossani olen nostanut esiin lukuisia ongelmia, on tärkeää nostaa esiin myös onnistumisia. Niitäkin PAMissa olemme yhdessä saaneet aikaan.

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

Ensinnäkin, olemme tänä vuonna ensi kertaa ylittäneet 230 000 jäsenen rajan. Milloinkaan aiemmin liiton historiassa näin ei ole tapahtunut. Vaikka kyseessä onkin väliaikainen tulos, joka tulee hieman laskemaan kun teemme poistot, osoittaa se suunnan. Liitto on kasvava ja voimistuva. Erityisen kiitoksen jaan tässä asiassa niille jäsenille ja aktiiveille, jotka ovat ottaneet itse jäsenhankinnan asiakseen ja kiertävät työpaikoilla hankkimassa liittoon uusia ihmisiä. Kiitos!

Kasvua ja voimistumista tapahtuu myös sopimusaloilla. Muuttopalveluiden TES-neuvottelut ovat käynnissä ja täydessä vauhdissa, ja on oletettavaa että asiassa päästään eteenpäin. Jälleen yksi merkittävä ja kasvava ala saa työehtosopimuksensa PAMista.

Edunvalvonnallisista menestystarinoista ottaisin esiin nuorten yhteiskuntatakuun toteuttamisen tulevan vuoden alusta. PAM on tehnyt erittäin aktiivisesti työtä asian eteen. Olemme myös saaneet vietyä eteenpäin näkemyksiämme joilla pyritään varmistamaan se, ettei harjoitteluilla tulla korvaamaan todellista työtä, ja että nuoret aidosti saavat tekemisen ja oppimisen paikkoja jotka varmistavat heidän ammatillisen kehittymisensä.

Nuorten asia on meille erityisen tärkeä, sillä palvelualojen työtehtävät ovat monille nuorille sisääntuloväylä työelämään. Paitsi nuorten itsensä, myös liiton ja alojemme tulevaisuuden menestyksen kannalta on tärkeää, että näiden nuorten ihmisten kokemukset työskentelystä aloillamme ovat myönteisiä.

PAM on pitänyt voimakkaasti ääntä nuorten laadukkaan työllistymisen puolesta. Emme hyväksy nuorten ihmisten hyväksikäyttöä alepalkoilla tai muuten epätasa-arvoisilla työehdoilla jollaisia erinäiset tahot aika ajoin ovat esittäneet. Jokainen työntekijä, nuori tai varttunut, on reilusta työstään ansainnut reilun ja tasa-arvoisen palkan.

Lähtökohtana tulee olla, että työkokeilut ja koulutuspaikat suunnataan nuorille, joilla ei ole ammatillista koulutusta. Tutkinnon suorittaneille, työttömäksi jääneille nuorille taas on räätälöitävä ensisijaisesti palkkatuettua työtä, ei vain palkatonta työharjoittelua. Työtä tekevä työntekijä on oikeutettu palkkaan. Pidempien työssäoppimisjaksojen osalta vaadimme oppisopimuksen tekoa, jolloin opiskelijalle maksetaan TES:n mukaista palkkaa. Näihin työssäoppimisjaksoihin tulee liittyä myös selkeät ja vahvat pelisäännöt, joilla varmistetaan se, että oppimista todella voi tapahtua, toisin sanoen ohjauksen ja arviointien on oltava kunnossa. Ohjaukseen tulee osallistua myös opettajien.

Paitsi, että olemme ajaneet onnistuneesti nuorten asiaa, olemme vahvasti mukana myös Euroopan parhaan työelämän kehittämisessä. Työministeri Ihalaisen käynnistämä hanke, jossa Suomeen tehdään Euroopan parasta työelämää, on otettu vakavasti myös PAMissa. Erityisen ylpeä olen PAMin omasta Uusin askelin – projektista, jossa on pyritty löytämään uusia hyviä käytäntöjä työyhteisötason yhteistyöhön. Työelämän kehittämisstrategian ytimessä ovat hyvin toimivat tulokselliset työpaikat. Tällaisille työpaikoille ominaisia ovat luottamuksen ilmapiiri sekä yhteistyö. Juuri tästä samasta arvopohjasta ponnisti myös Uusin askelin –hanke.

Hankkeen tuloksena syntyi mm. uusia yhteistyömalleja luottamushenkilöiden ja yritysten johdon välille, ennakoivia toimenpiteitä monikulttuurisen työyhteisön toimintaan, päästiin sopimukseen monenlaisista työelämän kehittämistoimenpiteistä aina työvuorosuunnitelmista työterveyshuollon järjestämiseen, laadittiin työsuojelun perehdyttämispaita ja niin edelleen. Tämä projekti myös jatkuu ja laajenee.

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

Hyvään työelämään kuuluvia vahvoja työehtoja rakennamme ainoana liittona TEM:in trendiryhmässä, jossa edustajamme on mukana osa-aikaisten työntekijöiden asemaa käsittelevässä alatyöryhmässä. Tältä merkittävältä työltä, joka jatkuu kohti vaalikauden loppua, on lupa odottaa paljon. Olen iloinen ja ylpeä, että nimenomaan PAM on liittokentästä mukana valmistelussa.

Oikeudellisista tapauksista ottaisin esiin erittäin merkittävän ennakkotapauksen, jonka PAM voitti. Satakunnan Osuuskauppa tuomittiin käräjäoikeudessa maksamaan kolmelle myyjälle yhteensä yli 17 000 euroa vahingonkorvauksia palkanmenetyksestä, koska heille ei ollut tarjottu kokoaikaista työtä. Suuri työnantaja oli ennen tuomiota kieltäytynyt kokoaikatyön tarjoamisesta ja ottanut vain osa-aikaisia työntekijöitä. Tämä toiminta sai nyt, PAMin aktiivisuuden vuoksi, stopin, ja duunarit oikeutta.

Olemme jatkaneet aktiivista vaikuttamistyötä niin aukiololainsäädännön suhteen kuin harmaan talouden torjunnan osalta. Talousrikollisuuden torjunta mm. kuitinantovelvollisuuden avulla etenee PAMin aktiivisuuden ansiosta, kuten myös kiinteistöpalveluihin pakolliseksi tuleva veronumero, joka on jo käytössä rakennusaloilla.

Aukioloasioita käsitellään jälleen osana kaupan selontekoa, jossa arvioidaan viimeisimmän aukiololainsäädännön muuttamisen seurauksia. PAM on pitänyt aktiivisesti esillä nykyisen poikkeuslupakäytännön ongelmallisuutta, koska niitä myönnetään epäselvin perustein ja epätasa-arvoisesti. Lisäksi matkailusta on tullut kestoaihe, jonka perusteella lupia haetaan ja saadaan, vaikkei sille aidosti ole kyseisellä alueella perustetta. Lopputuloksena ei ole tilanteen selkiytyminen ja oikeusturva, vaan sotku ja byrokratia.

Me PAMissa pidämme tärkeänä yhdenvertaisuutta. Lupien myöntäminen tulee keskittää yhteen paikkaan, kuulla työnantajia ja työntekijöitä sekä varmistaa kyseessä olevan erityisen syyn. Ja vaikka lumentulo toistuvasti yllättää autoilijat, pitäisi loppiaisen tai pyhäinpäivän olla ajoissa tiedossa myös kauppiaille. Toistuva juhlapyhä ei siis ole poikkeus.

Kuten näette, esimerkkejä aktiivisuudesta ja onnistumisista riittää, ja tässä on vain pieni jäävuorenhuippu kaikesta siitä työstä jota on tehty. Puhumattakaan kaikesta siitä hyvästä ja tärkeästä työstä, jota paikalliset luottamushenkilöt tekevät pyyteettä ja sydämellä joka päivä.

Kannustankin teitä kaikkia etsimään näitä hyviä esimerkkejä, ilon aiheita ja onnistumisia, päivittäisestä toiminnastamme. Huomaatte, että niitä on valtavasti. Kertokaa niistä, jakakaa niitä, sillä iloa ja ylpeyttä onnistumisista ei ole koskaan liikaa. Epäkohtien voittaminen tuntuu sekin mahdollisemmalta, kun tietää siitä miten ennenkin on onnistuttu. Ja miten tulevaisuudessa tullaan onnistumaan!

Näillä sanoilla toivotan erinomaisen mielenkiintoista kokousta.

Kiitos!

Edustajiston syyskokous 6. – 7.11.2012

Helsinki Congress Paasitorni

Päätöslausuma PAMin edustajisto, 6.- 7.11.2012

Työelämässä tökkii – ja pahasti

Olivatpa juhlapuheet mitä hyvänsä, niin arkikokemus on se, että työelämä kiristyy jatkuvasti niin henkisesti kuin fyysisesti. Vastentahtoisen osa-aikatyön teettäminen, häiriö- ja väkivaltatilanteiden huono ennaltaehkäisy, yksityiskohtainen sekä laajamittainen harjoittelijoiden väärinkäyttö tuntuvat jo yksityisten palvelualojen ikuisuusongelmilta. Ennestään ratkaisemattomien ongelmien rinnalle ovat voimakkaammin tänä syksynä nousseet myös irtisanomisiin johtavat yhteistoimintaneuvottelut.

Suurimmat kertarysäykset nousevat otsikoihin, mutta monella pamilaisella alalla jatkuvat yt-neuvottelut ovat luottamushenkilöiden jokapäiväistä työtä. Neuvotteluiden pyrkimyksenä on lähes poikkeuksetta joko vähentää väkeä tai leikata työaika. Työyhteisöissä epävarmuus ja ristiriidat heikentävät monin tavoin tuottavuutta. On vaikea ymmärtää yritysten voiton maksimointiin tähtääviä kasvustrategioita, jotka polttavat työntekijät loppuun ja aikaansaavat tyytymättömiä asiakkaita. Asiakkaalle näkyvä palvelu riippuu täysin työntekijän ammattitaidosta ja hyvinvoinnista. Työelämän jatkuva muutostila ei tänä päivänä tarkoita positiivista ketteryyttä, vaan työn laadun ja turvallisuuden heikkenemistä.

Vastavoimaksi EK:lle ja rauha neuvottelupöytiin

Elinkeinoelämän keskusliiton sanelupolitiikalle on laitettava piste. PAMin ja pamilaisten on vahvistettava yhtenäisyyttään ja yhdessä muun ay-liikkeen kanssa tarjottava sosiaalisesti kestävä vaihtoehto taloudellisen kasvun ja työllisyyden turvaamiseksi. Eurooppalaiselle talouspolitiikalle, jota Suomen elinkeinoelämä seuraa, on toimittava vastavoimana. Työsuhteiden sirpaloitinta ei vastaa Euroopan parhaaseen työelämään 2020 tähtäävän työelämästrategian tavoitteisiin, vaan päinvastoin luo yhteiskunnan, jossa tulo- ja terveyserojen kasvu maalaa synkän tulevaisuuden.

EK:n kategorinen kieltäytyminen neuvottelutulosten kunnioittamisesta hämmentää kaikkia osapuolia. Lain ja sopimusten kunnioittaminen on ollut työmarkkinamallimme peruskivi jo 1940-luvulta saakka. Tänä päivänä elinkeinoelämä ei kunnioita edes eduskunnan päätöksiä, vaan säännönmukaisesti venyttää rajoja esimerkiksi kauppojen poikkeuslupien hakemisessa tai lisätyön tarjoamisvelvoitteen täyttämässä. Yksi selkeä puute on, ettei työnantajille ole minkäänlaisia sanktioita, vaikka lakeja rikotaan toistuvasti - oli kyse sitten työtunneista tai palkkojen maksamatta jättämisestä.

Esityksiä

PAMin edustajisto vaatii, että osa-aikaisten työntekijöiden työtuntien tarkastelu pitää tehdä työnantajan toimesta puolivuositain. Erityisesti kaupan alan työntekijöiden turvallisuutta pitää parantaa tarkastelemalla vielä kertaalleen esimerkiksi muuntorangaistuksen palauttamista ja varmistamalla, että oikeuskäsittelyssä todistajan, eli hyvin usein myyjän, anonyymius turvataan. Kaupan aukiolojen poikkeuslupakäytännön on vastattava lainsäätäjän tahtoa, eli lupa on myönnettävä vain perustellusta syytä. Pyhäinpäiväksi järjestetty muotinäytös ei voi olla poikkeuslupa oikeuttava peruste. Lupamenettelyn keskittäminen on yksi tapa luoda selkeämpi linja.

